

Allmänna Pensionsfonden
Fjärde fondstyrelsen

Årsredovisning
för
verksamhetsåret
1977

Styrelse

F riksdagsledamoten Sven Ekström,
ordförande
Landshövdingen Bengt Lyberg,
vice ordförande
Kommunalrådet Erik Svensson
Riksdagsledamoten Karl Boo
Direktören Hans Werthén
Direktören Björn Lundvall
Andre ordföranden Lars Westerberg
Förbundsordföranden Enar Ågren
Ekonomerna Lars Ljung
Ekonomichefen Kurt Lanneberg
Förbundsordföranden Hans Hellers

Verkställande direktör
Lennart Dahlström

Revisorer
Bankdirektören Gösta Renlund, ordförande
Bankinspektören Hans-Henrik Abelin
Direktören Arne Henrikson
Ekonomichefen Per Anders Larsson

Suppleanter

Statssekreteraren Gunnar Söder

Riksdagsledamoten Thorsten Larsson

Direktören Gösta Welin
Förbundsdirektören Sven Järdler
Direktören Karl-Axel Linderöth
Direktören Ingemar Essén
Förbundsordföranden Erik Lehman
Andre förbundsordföranden Sven Wehlin
Förbundsordföranden Åke Berggren
Utredningssekreteraren Christer Wretborn
Professorn Osborne Bartley

Verkställande direktörens översikt

Vid årets ingång var fondens kapitalbas 1 000 mkr, som ställts till förfogande genom beslut 1973 och 1976. Dessutom uppgick ackumulerade vinster från åren 1974—1976 till 36 mkr. Av de beviljade medlen var 800 mkr överförda till fonden vid årets ingång. Återstående 200 mkr tillfördes fonden den 20 april respektive 23 juni med 100 mkr per gång, vilket innebär att fonden utkvitterat alla de av riksdagen beviljade medlen.

Av kapitalet har 949 mkr disponerats för köp av aktier, konvertibla obligationer och skuldebrev. Nettoökningen av fondens värdepappersportfölj under året uppgick till 221 mkr (få 293 mkr). De beloppsmässigt största placeringarna har gjorts under andra respektive fjärde kvartalet. Vid årsskiftet förfogade fonden över en likviditetsreserv i form av banktillgodohavanden på 112 mkr (få 109 mkr).

Under hösten har fondstyrelsen i skrivelse till regeringen anhängit om en utökning av fondens kapitalbas på 750 mkr. Skrivelsen har remitterats till kapitalmarknadsutredningen, riksbanksfullmäktige, allmänna pensionsfondens första, andra och tredje fondstyrelser samt bankföreningen. Samtliga remissinstanser med undantag för bankföreningen tillstyrker ytterligare medelstildelning medan bankföreningen anser att ett ställningstagande bör anstå till dess kapitalmarknadsutredningens slutbetänkande föreligger. Regeringen förväntas ta ställning till kapitalfrågan i början av 1978.

Vid årets början ingick i fondens värdepappersportfölj 26 olika företag. Under året har sex nya engagemang gjorts, nämligen Alfa Laval, Bofors, ESAB, PLM, Custos och Holmen. I fråga om de två sistnämnda gäller det uteslutande konvertibla obligationer. Av de nya engagemangen har innehavet av Alfa Laval avvecklats före årsskiftet, varför antalet företag i portföljen vid årets utgång var

31. Genom portföljens fortsatta utökning och kursfallet för Volvo är företaget inte längre det största engagemanget. Mätt i marknadsvärde är L M Ericsson nu den största placeringen utgörande 11 % av totalportföljen. Därefter följer AGA (9 %), Atlas Copco och Astra (8 %) medan Volvo kommer på femte plats (7 %) och därefter Sandvik (6 %).

Utvecklingen på aktiemarknaden har under året varit starkt nedåtriktad med betoning på andra halvåret. Efter en viss kursuppgång under första kvartalet inträdde ett kursomslag med starkt fallande aktiekurser fram till och med slutet av november. En viss återhämtning i kursnivån skedde emellertid under december månad. För helåret uppvisar Affärsvärldens generalindex en kursnedgång på 16 %. Beträffande branschindex så visar rederier, skogs- och bruksföretag en sämre utveckling än totalmarknaden. Kursfallen för skogs- och bruksföretag uppgår till 36 respektive 23 %. Verkstadsaktier har fallit med 15 %, medan banker visar en uppgång på 8 %.

Till följd av det aktuella kursläget under året har traditionella nyemissioner varit sparsamt förekommande. Av de i portföljen ingående företagen har endast Bahco och Fortia genomfört nyemissioner under året. Fonden deltog i dessa utöver vad de egna innehaven möjliggjorde via köp av teckningsrätter. Av emitterade konverteringslån har fonden placerat i Custos, Holmens och Promotions lån; i de två första fallen via köp av teckningsrätter och i det sistnämnda via eget innehav och köp av teckningsrätter.

Den beloppsmässigt största placeringen har under året gjorts i Sandvik. Därefter följer köp av Astra, Atlas Copco, Ratos, Cellulosa och ASEA.

Fondens försäljningar under året har varit fåtaliga. Som redan nämnts har engagemanget

i Alfa Laval avvecklats samt smärre poster av innehaven i bland annat Bofors, Gränges och MoDo. Dessutom har innehavet av Ratos skuldebrev reducerats med nominellt 768.900 kr genom amortering och nominellt 1.080.860 kr av Custos konvertibla obligationer har sålts.

Portföljens deklarationsvärde per den 31 december 1977 uppgick till 771 mkr (få 704 mkr). Motsvarande anskaffningsvärde var 949 mkr (få 728 mkr).

Marknadsvärdet av fondens portfölj redovisat på traditionellt sätt har, om hänsyn tages till

att fonden inte äger rätt att förvärva bankaktier, minskat i takt med Affärsvärdens generalindex.

Administration:

Medelantalet anställda under året har varit 5.

I löner och ersättningar har utgått till:

styrelse och verkställande direktör	641 870 kr
övriga anställda	331 654 kr
revisorer	52 000 kr

Stockholm i januari 1978

Lennart Dahlström
verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

De av fondstyrelsen förvaltade medlen har placerats på sätt som framgår av balansräkningen och särskilda specifikationer över styrelsens innehav av aktier, konvertibla obligationer och skuldebrev vid årsskiftet. Enligt fondens reglemente är tillgångarna bokförda

till anskaffningsvärdet.

Resultatet av årets förvaltning samt styrelsens tillgångar och skulder per den 31 december 1977 framgår av nedanstående resultaträkning samt balansräkning.

Resultaträkning

		1977 tkr	1976 tkr
Aktieutdelningar		28 972	16 720
Ränteintäkter		15 549	9 031
Räntekostnader	/.	—	9
Förvaltningskostnader	/.	1 823	1 611
Rörelseresultat		42 698	24 131
Realisationsvinster		721	431
Realisationsförluster	/.	688	420
		42 731	24 142
Skatt	/.	16 969	8 813
Nettoresultat		25 762	15 329

Balansräkning

	1977-12-31	1976-12-31
Tillgångar	tkr	tkr
Kassa och bank	111 537	109 002
Övriga fordringar	5 102	132
Aktier	927 517	724 915
Konvertibla obligationer och skuldebrev	21 826	3 267
Summa tillgångar	<u>1 065 982</u>	<u>837 316</u>
Skulder och fondkapital		
Leverantörsskulder	158	—
Skatteskuld	4 319	1 569
Övriga skulder	177	181
Fondkapital	1 000 000	800 000
Akkumulerat överskott från föregående år	35 566	20 237
Årets nettoresultat	25 762	15 329
Summa skulder och fondkapital	<u>1 065 982</u>	<u>837 316</u>

Stockholm den 24 januari 1978

Sven Ekström (ordf)
Karl Boo
Lars Westerberg
Kurt Lanneberg

Bengt Lyberg
Hans Werthén
Enar Ågren
Hans Hellers

Erik Svensson
Björn Lundvall
Lars Ljung
Lennart Dahlström
(verkst dir)

Under hänvisning till revisionsberättelsen intygas, att förestående resultaträkning samt balansräkning överensstämmer med räkenskaperna.

Stockholm den 25 januari 1978

Gösta Renlund (ordf)
Arne Henrikson

H H Abelin
Anders Larsson

Revisionsberättelse

Undertecknade, som av regeringen förordnats att såsom revisorer granska Allmänna Pensionsfondens fjärde fondstyrelses förvaltning, får härmed avgiva revisionsberättelse för år 1977.

Vi har granskat förvaltningsberättelsen, tagit del av räkenskaper, protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysningar om fondstyrelsens förvaltning, inventerat de under fondstyrelsens förvaltning stående tillgångarna samt vidtagit de övriga granskningsåtgärder vi ansett erforderliga.

Räkenskaperna har detaljgranskats av därtill särskilt utsedd revisionsbyrå.

Vi finner ingen anledning till erinran mot de aktietransaktioner, som fonden företagit un-

der år 1977, eller mot det sätt på vilket dessamma genomförts.

Revisionen har icke givit anledning till anmärkning beträffande förvaltningsberättelsen, de i densamma upptagna resultat- och balansräkningarna, bokföringen eller inventeringen eller eljest beträffande fondstyrelsens förvaltning.

Stockholm den 25 januari 1978

Gösta Renlund

Arne Henrikson

H H Abelin

Anders Larsson

Aktieinnehav per den 31 december 1977

Företag		Antal	Förändring	Deklarations- värde tkr	% av aktie- kapital	röster
AGA		414 400	+ 14 400	67 133	8,9	8,9
Alcro		36 000		5 040	10,0	10,0
A	24 000					
B	12 000					
ASEA		471 700	+113 850	43 884	2,4	2,4
Astra		329 091	+165 075 ¹⁾	61 211	10,1	10,1
Atlas Copco		566 300	+166 300	62 293	4,6	4,6
Bahco		77 158	+ 48 628 ²⁾	13 888	10,3	10,3
Balken		76 750	+ 16 232	13 124	9,5	7,0
A	25 808					
B	50 942					
Billered		166 968	+ 92 094 ³⁾	11 688	5,4	5,4
Bofors		87 400	+ 87 400	8 390	2,1	2,1
Cellulosa		101 387	+ 45 650	19 840	1,7	1,4
A	29 721					
B	71 666					
ESAB		51 461	+ 51 461	6 690	4,2	4,2
Fagersta		95 689	+ 28 000	6 125	6,4	1,5
A	800					
B	94 889					
Fläkt		270 078	+ 4 500	40 512	8,7	8,7
Fortia		221 983	+107 905 ⁴⁾	46 172	11,1	4,3
A	3 190					
B	218 793					
Gränges		93 600	— 6 400	3 372	1,3	1,3
Höganäs		96 950	+ 13 828	19 293	9,9	10,7
Incentive		200 000	+ 57 820	29 600	6,2	10,9
Iro		87 650		7 363	11,2	11,2
L M Ericsson		647 307	+ 51 675	82 653	3,0	4,1
A	101 199					
B	546 108					
MoDo		252 498	+ 54 424	13 446	6,4	6,1
A	104 000					
A1	122 991					
B	25 507					

Företag		Antal	Förändring	Deklarations- värde tkr	% av aktie- kapital	röster
Nife B		83 334		7 500	8,3	0,1
PLM		19 100	+ 19 100	1 433	0,7	0,8
A	17 026					
B	2 074					
Perstorp B		133 700	+ 1 500	23 130	10,1	3,3
Promotion B		109 050	+ 20 291	18 539	11,6	7,2
Ratos		163 374	+ 84 476	21 892	10,0	6,1
A	54 385					
B	108 989					
Rotor		60 000		4 920	15,0	15,0
Sandvik		260 266	+ 158 336 ⁵⁾	48 409	3,3	2,9
A	198 560					
B	61 706					
Trelleborg		118 787	+ 1 673	8 671	9,7	8,3
A	25 500					
B	93 287					
Volvo		908 162		53 582	5,1	5,6
A	446 495					
B	461 667					
Totalt deklarationsvärde				749 793		
Totalt anskaffningsvärde				927 517		

Varav genom:	fondemission	nyemission
1)	67 925	
2)		34 425
3)	32 094	
4)	24 226	76 629
5)	17 276	

Innehav av konvertibla obligationer och skuldebrev
per den 31 december 1977

Företag	Nom kr	Förändring	Deklarationsvärde tkr
Cellulosa k	516 500		568
Custos k	6 059 140	+6 059 140	6 665
Holmen k	3 852 090	+3 852 090	3 929
Promotion k	7 189 200	+7 189 200	8 268
Ratos sk	2 101 660	- 768 900	1 975
Totalt deklarationsvärde			21 405
Totalt anskaffningsvärde			21 826

k=konvertibla obligationer.

sk=skuldebrev